

Nezáleží na tom, že výrok popudil posluchače proti pachateli, nikoliv republice.

(Rozh. ze dne 16. září 1925, Zm I 391/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. března 1925, pokud jím byl obžalovaný Čeněk R. uznán vinným přestupkem podle §u 20 odstavec druhý zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost uplatňuje proti napadenému rozsudku, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle §u 20 zák. ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a nikoliv přečinem podle §u 14 čís. 5 téhož zákona, důvod zmatečnosti čís. 10 §u 281 tr. ř., dovozujíc správně, že nalézací soud na základě právně mylného výkladu zákona podřadil zjištěné jednání obžalovaného pod trestní ustanovení, které se na ně nevztahuje. Nalézací soud neshledal ve výroku obžalovaného přečin podle §u 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, jak bylo žalováno, s odůvodněním, že výrok: »Já Vám s . . . na takovou republiku« byl sice pronesen způsobem surovým a veřejně v nádražní kanceláři v J. před zástupem 15—16 lidí, čekajících na vlak ve vedlejší místnosti, do níž vedlo z kanceláře otevřené okénko, že však výrok ten nebyl způsobitelným, snížení vážnosti republiky neb ohrožení obecný mír v ní proto, že prý obecenstvo na nádraží přítomné po pronesení výroku bylo popuzeno a nepřátelsky zaujato proti obžalovanému a nikoliv proti republice. První soud shledal v onom výroku pouze skutkovou podstatu přestupku podle §u 20 čís. 2 zák. na ochr. republiky s odůvodněním, že prý obžalovaný, maje urážlivý a hanobící úmysl proti republice, potupil svým výrokiem její jméno, t. j. vyjádřil neúctu a nevážnost republiky jako činiteli, nad ním postavenému. Toto odůvodnění vychází z právně mylného výkladu zákona ve dvojím směru: Především přehlíží, že závadný výrok, úmyslně hanobící republiku samu a nikoliv pouze její jméno (což rozsudek sám připouští) může zakládati sice přečin podle §u 14 čís. 5 zákona, nikoliv však přestupek podle §u 20, který tu vůbec nemůže přijíti v úvahu. Skutkovou podstatu přečinu podle §u 14 čís. 5 nelze pak vylučovati, jak mylně činí nalézací soud, proto, že závadný výrok nevyvolal u posluchačů nepřátelského smýšlení proti republice; stačil, že hrubý a nízký výrok obžalovaného, zlehčující republiku, mohl snížení její vážnosti v očích přítomných (před nimiž ji obžalovaný hanobil) a této možnosti nelze vyloučiti, pousuzuje-li se věc objektivně. Poněvadž však první soud se nevy-slovil o tom, zda věděl pachatel, že z jeho činu může vzejíti účinek, jemuž chce zákon trestní sankcí §u 14 čís. 5 zabrániti, nelze rozhodnouti ve věci samé.

Čís. 2090.

Ke skutkové podstatě zločinu podle §u 169 tr. zák. se po stránce subjektivní vyžaduje vědomí pachatele, zapálivšího svůj vlastní ma-

jetek z jakéhokoliv zlého úmyslu, že tím vydává cizí majetek v nebezpečí požáru.

(Rozh. ze dne 16. září 1925, Zm I 518/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Kutné Hoře ze dne 25. května 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podle §§ 169 a 167 písm. g) tr. zák., zrušil však rozsudek podle §u 290 tr. ř. a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Rozsudek trpí zmatkem podle čis. 9 a) §u 281 tr. ř. ve směru, zmateční stížností neuplatňovaném. Ke skutkové podstatě zločinu podle §u 169 tr. zák. se totiž po stránce subjektivní vyžaduje vědomí pachatele, který zapálí svůj vlastní majetek z jakéhokoliv zlého úmyslu, že tím vydává majetek cizí v nebezpečí požáru. Po této stránce, zda obžalovaný si uvědomil, že zapálením vlastního domku ohrožuje i cizí majetek, a že přes to svůj dům zapálil, se rozsudek vůbec neobírá subjektivní skutkovou podstatou zločinu §u 169 tr. zák. a neobsahuje žádných zjištění. Jest tudíž zmatečným a bylo proto za předpokladů §u 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čis. 3 ř. zák. z roku 1878 jej zrušiti již při poradě neveřejné a věc vrátiti soudu první stolice, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Čís. 2091.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n.).

Popuzování k nepřátelským činům pro národnost v době voleb.

S hlediska §u 14 čis. 4 zákona stačí čin (projev) dle vůle pachatelovy směřující a zároveň objektivně způsobilý k tomu, by u jiných osob bylo vzbuzeno rozhodnutí, vykonati na jiném násilností neb jiný čin nepřátelský; vyvolání tohoto účinku se nevyžaduje.

Uložil-li soud pro přečin §u 14 čis. 4 zákona trest v zákonné sazbě, nepřisluší veřejnému obžalobci odvolací právo ve smyslu §u 283 tr. ř. z důvodu, že nebylo uznáno i na peněžitý trest podle §u 29 čis. 1 zákona.

Útisk (zákon ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb. z. a n.).

Pod skutkovou podstatu §u 1 zákona spadá výrok: »Já Vás upozorňuji, že Vám to přinese zlé následky«, pronesený vůči obchodníku, který a protože podepsal kandidátní listinu určité strany.

(Rozh. ze dne 16. září 1925, Zm II 192/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 14. února 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle §u 14 čis. 4 zákona ze dne 19. března 1923, čis. 50 sb. z. a n. a přestupkem podle §u 1 čis. 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 309 sb.